

Відповідь
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на рекомендації, викладені у звіті GER із проведення акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми
31514 “Шведська філологія та переклад, англійська мова та третя германська мова”
за спеціальністю 035 Філологія за першим рівнем вищої освіти (денна форма здобуття освіти)

КНУ імені Тараса Шевченка висловлює щирю вдячність членам галузевої експертної ради за детальний аналіз сильних і слабких сторін освітньої програми та за надані рекомендації. Водночас вважаємо за необхідне надати деякі коментарі щодо висловлених зауважень і рекомендацій.

Проект висновку GER	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Рекомендації GER: Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо врахувати рекомендації ЕГ. Рекомендуємо передбачити можливості у майбутньому до більш тісної взаємодії з випусниками, опитувань, долучень до роботи засідань кафедри, робочих органів з метою всебічного обговорення ОП під час її періодичного огляду.</p>	<p>Щиро дякуємо за рекомендацію щодо посилення взаємодії з випусниками, зокрема шляхом проведення опитувань, та візьмемо її до уваги. Водночас вважаємо, що оптимальною формою взаємодії з випусниками на рівні освітньої програми є насамперед особисті зустрічі гаранта та членів робочих груп. Такі зустрічі в режимі фокус-груп дозволяють більш повно виявити й врахувати потреби цієї групи стейкхолдерів. Такі зустрічі з випусниками ОП вже проводяться, зокрема остання зустріч була проведена 30 жовтня 2022 року, на якій були присутні випусники ОП А. Лисенко (2019 рік випуску), О. Мотора (2018 рік випуску) та Ю. Солодовник (2021 рік випуску). Надані під час зустрічі рекомендації будуть розглянуті й по можливості враховані під час найближчого перегляду ОП.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p> <p>Рекомендації GER: Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо врахувати рекомендації ЕГ, а саме: до вересня 2023 року привести у відповідність до ОП робочі програми ОК 12 «Шведська мова», ОК 02 «Науковий образ світу», ОК 06 «Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності» науково-педагогічним (педагогічним) працівникам; укладачам програм відповідних ОК (згідно з п. 2.11 Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка); під час наступного внесення змін і затвердження навчального плану гаранта забезпечити кореляцію</p>	<p>Дякуємо галузевій експертній раді за надані рекомендації. Недоліки щодо невідповідностей РПНД з матрицями опису ОП мають технічний характер і будуть виправлені до початку нового навчального року шляхом внесення змін до відповідних робочих програм навчальних дисциплін. Рекомендацію щодо вдосконалення схеми структурно-логічних зв'язків врахуємо під час найближчого перегляду ОП. Водночас хочемо зауважити, що вимог до структурно-логічної схеми не містить жоден нормативний документ.</p>

Проект висновку ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>року відповідної редакції ОП у назві НП згідно з п. 2.5. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка; під час наступного оновлення освітньої програми проектній групі удосконалити формат представлення структурно-логічної схеми ОП із врахуванням міждисциплінарних зв'язків між освітніми компонентами, передумов та логічної послідовності їх вивчення; додати в СЛС ОК17 «Курсова робота зі шведської мови»</p>	
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>3.4 Відповідність підкритерію. Відповідний локальний нормативний акт, який регламентує питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті було прийнято лише у лютому 2023 року ПОЛОЖЕННЯ про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271).</p> <p>Не є можливим визначити з наявних матеріалів чи були раніше визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.</p> <p>Аналізуючи зміст положення, про яке йдеться тут, важливо наголосити на надмірній бюрократизації процесів валідації і визначення результатів такого навчання. Визначені процедури передбачають здійснення з боку здобувача надмірної кількості дій пов'язаних з валідацією таких результатів (враховуючи, зокрема, декларацію про намір тощо), що в площині практичній може виступати як фактор, який зумовлює небажання займатись цими процесами. Вважаємо за доцільне наголосити на можливості спрощення визначених процедур, що могло б вважатись більш інноваційним підходом.</p> <p>Рекомендації ГЕР:</p>	<p>Ми не погоджуємося з оцінкою висловленою в проекті висновку ГЕР.</p> <p>1) Фраза <i>«Не є можливим визначити з наявних матеріалів чи були раніше визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»</i> незрозуміла, адже до вересня 2023 року (коли набрав чинності Наказ Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти») будь-які дії ЗВО України щодо перезарахування результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в якості цілісних компонентів програми були поза правовим полем України, ЄС і ЄПВО.</p> <p>Відтак жодних недоліків в Університеті з цього питання немає.</p> <p>2) Твердження про <i>«надмірну бюрократизацію процесів валідації і визначення результатів такого навчання»</i> не відповідає дійсності. Насправді розроблене в університеті Положення не є забюрократизованим, воно повністю відповідає рекомендаціям ЄС і Європейського центру розвитку професійної освіти щодо перезарахування результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Наприклад, без згадуваної у проекті висновку декларації (яка, до речі, передбачена наказом МОН) жодне перезарахування у ЄПВО не можливе.</p> <p>Нагадуємо членам ГЕР що в усьому світі недоліком програми є не відсутність фактів пере зарахування результатів навчання здобутих шляхом неформальної освіти а недотримання якості при такому перезарахуванні.</p> <p>Університет не буде виконувати рекомендації які поставлять під</p>

Проект висновку GER	Коментар КНУТШ
<p>Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо розглянути можливість спрощення процедур пов'язаних з визнанням (валідацією) результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.</p>	<p><i>сумнів здобуту в Університеті кваліфікацію.</i></p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Рекомендації GER:</p> <p>Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо розглянути можливість більшої інтеграції навчального процесу, зокрема, в межах вивчення навчальних дисциплін, та наукової діяльності здобувачів освіти. Акцентуємо, що є зрозумілими складнощі пов'язані з залученням здобувачів освіти до наукової діяльності. В той же час також рекомендуємо розглянути можливість залучення здобувачів до написання наукових робіт, які є їм цікавими, в першу чергу. Це хоч і здається очевидним, але навіть за умови, що наукова діяльність на початкових етапах здійснюється, наприклад, не за спеціальністю або, умовно, майже науково діяльність, але сама практика написання наукових робіт дозволить подолати первинні страхи пов'язані з науковою діяльністю в здобувачів освіти та випрацювати певні звички та навички пов'язані з написанням текстів.</p> <p>В той же час погоджуємось з коментарями, що апробацію не можна вважати обов'язковим елементом. Вважаємо, що ці рекомендації можуть дозволити більш високо оцінити ОП під час наступної акредитації та більш активно залучити здобувачів до наукової діяльності.</p>	<p>Щиро дякуємо за надану рекомендацію. Погоджуємось з думкою галузевої експертної ради щодо того, що примус в цій сфері створить лише проблеми, пов'язані з науковістю таких досліджень. Вважаємо, що на бакалаврському рівні апробація наукових досліджень не має бути обов'язковою. Водночас хочемо зауважити, що кафедра мотивує студентів ОП до участі в наукових конференціях та публікації тез доповідей і наукових статей, зокрема шляхом надання додаткових балів на захисті бакалаврських робіт. Поєднання навчання та наукових досліджень реалізується також під час підготовки курсової роботи на 2-у курсі та кваліфікаційної роботи бакалавра на 4-у курсі, а також під час виконання завдань творчого й аналітичного характеру, проєктної роботи в межах низки навчальних дисциплін (зокрема ОК 08, ОК 10, ОК 11, ОК 13).</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Рекомендації GER:</p> <p>Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо забезпечити публікації у вільному доступі інформації про форми та критерії оцінювання за всіма дисциплінами.</p>	<p>Дякуємо за висвітлення сильних сторін ОП за критерієм 5 та надані рекомендації. Додатково повідомляємо, що недолік щодо розміщення програми комплексного підсумкового іспиту зі шведської мови, літератури та перекладу мав технічний характер і на сьогодні вже є виправленим. Програма комплексного підсумкового іспиту зі спеціальності розміщена на офіційній веб-сторінці Навчально-наукового інституту філології за адресою https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opysy-op-ta-prohnd/035-044-b-shv/rpnd-035-044-b-shv-ok/</p>

Проект висновку ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>Рекомендуємо до кінця поточного навчального року гарантувати забезпечити розміщення програми комплексного підсумкового іспиту зі шведської мови, літератури та перекладу на сторінці ОП з метою ознайомлення здобувачів з структурою та критеріями оцінювання іспиту.</p>	<p>Здобувачі також були ознайомлені з її змістом шляхом проведення консультації.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>6.1 Відповідність підкритерію. Загалом, враховуючи наявні відомості в АС, кваліфікація викладачів, які задіяні до реалізації освітньої програми дійсно забезпечує досягнення цілей та результатів ОП. Проте, слід зазначити, що публікаційна активність дійсно заслуговує додаткової уваги.</p> <p>6.2 Відповідність підкритерію. Згідно з локальними нормативними актами та відомостям наявних в матеріалах АС в закладі дотримуються процедури визначені КЗППУ, ЗУ "Про вищу освіту" та іншими актами, які регламентують питання конкурсного відбору. В той же час на сайті досить складно інтуїтивно знайти інформацію щодо конкурсних відборів та локальних нормативів, які регулюють це питання.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Забезпечити реальне матеріальне стимулювання розвитку науково-педагогічних та інших працівників університету. Враховуючи загальне позитивне враження від ОП, зокрема, преміювання працівників кафедри. На сайті досить складно інтуїтивно знайти інформацію щодо конкурсних відборів та локальних нормативів, які регулюють це питання. Рекомендуємо розглянути можливість застосування більш зручної архітектури сайту. Рекомендуємо виправити ситуацію з публікаційною активністю викладачів, методичними розробками та публікацією інформації про викладачів на сайті.</p>	<p>Дякуємо за надані рекомендації, які обов'язково будуть враховані. Погоджуємося з рекомендацією про необхідність розширення науково-методичного забезпечення і додатково повідомляємо, що асистентом кафедри германської філології та перекладу О.Петренко розроблено навчальний посібник "Interactief kijken in het Nederlands = Практичні завдання з позалеційного перегляду автентичних фільмів (на основі "Zapp Detective", NPO". Водночас з огляду на порівняно невелику кількість науково-педагогічних працівників, які здійснюють викладання шведської та нідерландської мов, кафедра продовжує активно працювати також і над забезпеченням освітніх компонентів з цих мов навчально-методичними матеріалами, виданими у Швеції та Нідерландах. Вважаємо також, що відсутність у деяких викладачів ОНП публікацій, індексованих у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, не може розглядатися як недолік освітньої програми, оскільки вона має насамперед практичне спрямування, що зумовлює залучення до викладання фахівців-практиків з великим досвідом роботи в галузі міжкультурної комунікації або перекладу. Водночас звертаємо увагу на те, що КНУ імені Тараса Шевченка вживає низку заходів, покликаних стимулювати науково-педагогічних працівників до публікування у виданнях, індексованих у наукометричних базах Scopus та Web of Science (встановлення відповідних зобов'язань під час продовження контрактів, преміювання). Інформація про конкурси розміщується на сайті Університету, модератором цієї інформації є секретаріат Вченої Ради</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	<p>1. Дякуємо за рекомендацію</p>

Проект висновку ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>7.4 Відповідність підкритерію. Позитивною практикою є наявність системи Тритон. Можливим аспектом інноваційності за цим підкритерієм вважаємо вдосконалення та розширення цієї системи шляхом впровадження в неї засобів автентифікації та можливості її використання в контексті, зокрема, майданчику для взаємної комунікації. Також зазначена система може бути використана для забезпечення зручної систематизованої освітньої, організаційної, інформаційної, консультаційної та соціальної підтримки.</p> <p>Погоджуємось з акцентами та рекомендаціями ЕГ.</p> <p>7.6 Відповідність підкритерію. Ознайомившись з текстами відповідних нормативів, зокрема, Етичного кодексу, Порядку запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в університеті, а також інших локальних нормативних актів вважаємо, що вони досить чітко декларують питання допустимості та недопустимості тих чи інших дій, а також визначають процедури пов'язані з попередженням та врегулюванням конфліктів. В той же час вважаємо, що доцільним є більше чітка декларація відповідальності та можливостей для врегулювання таких конфліктів.</p> <p>Зокрема, хоч і передбачено законодавством, що не розглядаються анонімні звернення, проте з тих чи інших причин здобувачі чи співробітники можуть повідомити про наявність якоїсь проблеми лише анонімно, побоюючись за можливі наслідки для себе. В цьому контексті можливо є доцільним започаткування практики умовної "скриньки довіри". Де, власне, можна залишити анонімне повідомлення, яке не є обов'язковим для прийняття якихось рішень, проте інформація, яка зазначається в таких зверненнях, підлягає розгляду та реагуванню. В той же час вважаємо неприпустимою наявність у локальних нормативних актах відповідальності за: "наклеп, зловмисне завдання шкоди</p>	<p>2. Університет впевнений у правильності свого рішення щодо неможливості і аморальності розгляду анонімних звернень.</p> <p>3. Ми не розуміємо негативної реакції ГЕР на визначену в наших документах відповідальність за "наклеп, зловмисне завдання шкоди репутації членів університетської спільноти». Така норма є у документах абсолютної більшості європейських університетів.</p>

Проект висновку ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>репутації членів університетської спільноти".</p> <p>В той же час варто звернути увагу, що прописана наразі процедура реагування на випадки порушень етичного кодексу є досить нечіткою та без зазначення конкретних строків на прийняття тих чи інших рішень. Попри те, що це не є невідповідністю, в той же час вважаємо, що законодавством досить чітко регламентовано питання пов'язані з можливим притягненням працівників до відповідальності, що, зокрема, пов'язано з чітко визначеними строками протягом яких можна притягнути особу до відповідальності. Відповідно є доцільним більш чітко визначити зазначене вище.</p> <p>Рекомендації ГЕР:</p> <p>Рекомендуємо надалі забезпечувати наявні позитивні практики. Рекомендуємо забезпечити більш чітку декларація відповідальності та можливостей для врегулювання конфліктів. Розглянути можливість започаткування практики умовної "скриньки довіри". Де, власне, можна залишити анонімне повідомлення, яке не є обов'язковим для прийняття якихось рішень, проте інформація, яка зазначається в таких зверненнях, підлягає розгляду та реагуванню.</p> <p>Рекомендуємо прибрати в внутрішніх нормативах відповідальність за: "наклеп, зловмисне завдання шкоди репутації членів університетської спільноти". Оскільки сприйняття наклепу чи "зловмисного завдання шкоди репутації" є досить суб'єктивним та може використовуватись, як репресивна підстава для притягнення до відповідальності осіб у випадку особистої неприязні.</p> <p>Рекомендуємо більш чітко визначити процедури (строки подання, розгляду; порядок заперечень на відібрання пояснення) притягнення до відповідальності за порушення, зокрема, Етичного кодексу, Правил внутрішнього розпорядку тощо.</p>	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Дякуємо за рекомендацію

Проект висновку ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо надалі забезпечувати наявну позитивну практику прозорості та публічності. Рекомендуємо розглянути можливість впровадження інноваційних форм забезпечення прозорості та публічності, що дозволить більш високо оцінити ОП під час наступної акредитації.</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо надалі забезпечувати наявну позитивну практику прозорості та публічності. Рекомендуємо розглянути можливість впровадження інноваційних форм забезпечення прозорості та публічності, що дозволить більш високо оцінити ОП під час наступної акредитації.</p>	<p>Дякуємо за рекомендацію</p>